

Előfizetési feltételek:

- Egy évre - - - 50 Ké
- Hat hóra - - - 25 Ké
- Három hóra - - 13 Ké
- Magyarországba - 63 Ké
- Egyéb külföldre - 75 Ké
- Egyes szám ára - 1 Ké

TELEFON 98

TELEFON 98

BARS

N. v. p. rlad. p. a. t. v Bratislava
 číslo 25448/III. a 1925

Felnevő postahivatal: LEVICE

HIRDETÉSEK:

- centiméterenként — fillér.
- Nyilttéri közlemények garmond soronként — fillér.

Gyakori hirdetőik és a veükön összeköttetésben levő hirdetői irodák árengedelményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők
 Kéziratok vissza nem adtnak
 Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelenik:
MINDEN VASÁRNAP REGGEL
 Szerkesztés/ri: felelős: A LAP KIADÓJA

A hirdetőket, előfizetőket s a reklám-
 előzeteket a kiadóhivatalba kérjük utasítani.
 A lap kiadója: NYITRAI ÉS TÁRSA

Kitiltott könyvek

A múlt évben nagy megdöbbenést keltett nem csupán a magyar, hanem az egész kulturközvéleményben az a hír, hogy az országos hivatali rendeletével nagyszámú magyar könyvet tiltott ki Szlovenszko közkönyvtáraiból, ezek között politikai szempontból is teljesen különböző és ártatlan műveket, filozófiai és tudományos szakkönyveket. Szinte nevetni lehetne rajta, hogyha nem lenne olyan tragikus: kitiltották gyermekkorunk kedvenc olvasmányát, Mackó Muki utazását is, csupán azért, mert a könyv illusztrátora Mackó Mukit vitézkötéses magyar ruhába öltöztette. Abban az időben történt ez, amidőn az irodalmi és a nemzetközi tudomány köreiben a kulturközeledés és a szellemi értékek szabad terjesztése és cseréjének a szükségességét hallottuk kihangsúlyozni, mint pl. a Pen Clubok kongresszusán is, de egyes politikusok ajkáról is elhangzott ez a kívánság.

Egy év után most ismét olyan esemény történt, amely merőben szembe helyezkedik a szellemi értékek terjesztésének és cseréjének elvével. Ugyanis a lévai állami polgári iskolában a napokban olyan szellemi nagytakarítás-félt rendeztek, amely felett nem térhetünk napirendre. Az történt ebben az intézetben, hogy egy csomó olyan könyvet, amelyet az iskola cenzurabizottsága megfelelőnek tartott arra, hogy helyet foglaljon az ifjúsági könyvtárban, az igazgatóság a pozsonyi iskolaügyi referátus intézkedésére visszajuttatott a könyvkereskedőhöz, arra való hivatkozással, hogy azok magyarországi kiadásuk. Nem csupán magyar írók művei ezek, hanem magyar fordítások is szerepelnek közöttük, így pl. Daudet: A Kis izé, Macé: Egy falat kenyér, a híres olasz író Amicis: A szív c. műve, amely egyébként cseh nyelven is megjelent és beszerzése kötelező minden ifjúsági könyvtárnak. Miért nem szabad ezt tehát a magyar gyermekeknek olvasni? Mark Twain: Koldus és királyfi, Erich Kästner: Emil és a detektívek, Barbara Ring: Peik, Maine Reid: A skalpvadászok, Gail: Utazás a holdrakétán, továbbá Verne Gyula, May Károly művei és mások kerültek indexre.

Az érdekelt szülők és a közvélemény körében bizonyára nagy meglepetést fog okozni az intézke-

désnek ez a megokolása, mert hiszen egyáltalán nem tudtuk eddig, hogy Magyarországon kiadott könyvek nem foglalhatnak helyet a szlovenszkoí iskolák ifjúsági és tanári könyvtáraiban. Itt alighanem félre-magyarázásról vagy valami tulbuzgóságról lehet szó, mert logikus gondolkodással nem tudjuk megérteni, hogy miként lehetne másként számúzni az iskolák ifjúsági könyvtáraiból a világirodalom remekeit, vagy pl. a tanári könyvtárból a Révai Lexikon most megjelent köteteit és más egyéb olyan tudományos műveket, amelyek szabad terjesztése köztársaságunk területén törvényesen engedélyezve van.

Nem szoktunk bolhából elefántot csinálni, éppen azért nem is tudjuk elhinni, hogy az iskolaügyi referátus egy ilyen általános jellegű elvi határozatot hozott volna, mert hiszen ez egyértelmű lenne magyar iskolai könyvtáraink halálra ítélésével és magyar pedagógusaink szellemi színvonalának lefokozásával, visszavetésével. Hiszen azt talán felesleges hangoztatnunk, hogy a tanári karnak a könyvtárban meg kell találnia ama szakmunkákat, amelyekre szellemének továbbképzésére szüksége van. Szlovenszkon sem ifjúsági, sem pedig szakkönyveket magyar nyelven kiadni nem igen érdemes, mert nincs olyan széles vásárló közönsége, amely a kiadás-

sal járó nagy kiadásokat fedezni tudná, így tehát rá vagyunk utalva a magyarországi kiadásokra is. De hogyha Szlovenszkon etekintetben nincs megfelelő könyvtermelés, a magyarországi kiadásokat pedig kitiltják az iskolai könyvtárakból, kérdezzük, vajjon akkor milyen könyvekből fognak állani ezek a magyar iskolai könyvtárak? Az ifjúság sem kaphatja meg a neki való megfelelő ifjúsági irodalmat, a tanerők sem fejleszthetik tovább szaktudásukat a legujabb pedagógiai művekkel.

Itt talán megjegyezhetjük, hogy a lévai tanítóképzőből a polgárinak juttatott régi magyar tanári könyvtár pedagógiai művei jórésztben már elavultak, az ifjúsági könyvtár alapja pedig szintén régi adománykönyvekből lett megvetve, hogy nézhet ki az is, hogyha az új kiadású könyveket kitiltják belőle, megvonják az ifjúságtól, noha a diákok szülei anyagi áldozatokat is hoznak a könyvtár érdekében. Minden beiratott diák után tíz korona illetéket kell fizetni. Ebben a tanévben 348 magyar diákok irattak be az állami polgáriba, több mint egy évtizede áll fenn a tanintézet, milyen könyvtárnak kellene már itt rendelkezésre állni a befizetett tíz koronából, amelyek a rendelet szerint a könyvtár gyarapítására fordítandók.

Az abessziniai rabszolgakereskedelem.

A világ figyelme Abesszinia jelé fordult, mindenkit érdekel ez a titokzatos fekete ország, amely most olyan sok gondot okoz a népszöveltségnek. Most jelent meg Schrenzel rendkívül érdekes könyve Abesszinia Afrika Kanadánja címen. (Kapható Nyitrai és Társánál Léva.) Ebből adjuk mutatónba az alábbi részt, amely izellőt ad a politika boszorkánykonyhájából is.

Csak szakember számára volna érdekes, hogy figyelemmel kísérjük a diplomácia sakkhuzásait, amelyekkel évszázadok óta Etiópiában is matot akar adni egy királynak, — hogy figyeljük a világkereskedelem áldott jó étvágját, amely minden terített asztalon és így természetesen az abessziniai is lakmározni szeretne. De itt nemcsak államművészetről van szó, sokkal nagyobb a tét: magáról az emberről van szó, a lét utolsó maradványairól, amelyeket a mezitelenre vetkőztetett európai kultúrának még védelmeznie kell. Nem beszél egyszerűen így: a mi világrészünk éhezik és kénytelen idegen, gazdag vidékeket bekebelezni. Nem! Azt állítja, hogy műveltséget kell vinnie a vadakhoz, meg kell szüntetnie az anarchiákat, szabadságot kell kiktüzdenie a rabigába hajtottak számára. Ma is azt mondja, mint mindig: „La kulture marche.”

Több mint véletlen, hogy egy 1925-ben

megjelent, Abesszináról szóló és sovinizmus-tól csöpgő francia könyv, amely háromszáz oldalát kizárólag az abessziniai francia „érdekek” alátámasztásán fáradozik, ezzel a a varázsszóval végződik: „humanité”. És az Abesszinia ellen irányuló angol sajtóhadjáratok amelyek mindig pontosan olyankor indulnak meg, amikor az „Empire”-nek nincsenek nagyobb gondjai, mindig ugyanezen a vesszőparipán — a rabszolgakeresedésen — vágatnak lovasrohamra, Anglia étvágja is e mögött a varázsszó mögött rejtködkök: „humanity.”

Szépen hangzik ez a szó annak, akinek világa az újság. De torkonragadja azt, akinek világa — a világ. De ha a kontinens újságolvasó embere előtt is kezd már derengeni az a rejtelmes elbizakodottság, amellyel a szétszabdalt, lázító elyngengült, kulturájával károsba jutott Európa még arra vállalkozik, hogy idegen kulturvilág népeit, akik megelégedetten élnek a maguk életét, „vezesse” vagy „felszabadítsa”, akkor a napnál világosabb az európai imperializmus hátartalan huzugsága az olyan ember szemében, akinek volt alkalmja a népeket és életüket közvetlenül összehasonlítani. Etiópi a maga népmozikájával éppen a legalkalmasabb föld erre. Ott kaptam kézhez az európai humanitás követeit, az angol lapokat, amelyek beavatkozást követeltek a „rabszolgakereskedelem szegénye” ellen, amire összehasonlításokat

kellett tenni arról a kultúráról és áldásról, amelyet ez biztosít népeinek.

Hogyan is ne? Európa összes államai évszázadok óta kiépített pénzügyi politikát követnek, amely elég gyakran parancsolt háborút és békét és valamennyien adósságaik sulya alatt nyögnek. Abesszinia kormányzása európai fejlődés szerint teljesen rendezetlen, de a benszültöt állam nem ismer adósságot, papírpénzt, inflációt. E-yetlen fizető eszköze ezüstpénz, amelyből bőven van az országban. Mit el nem követtek az európai államok a háborús és a háború utáni idők uralmára ellen! Micsoda aktahegyeket gyártottak és milyen siralmas eredménnyel! It a földművesnek — mint valami elfogott rablónak — levágják kezét, ha szükség idején háromszoros pénzt követelt a piacon buzáját és ezzel „szabályozták a maximális árak kérdését”. Tisztában vagyok az ilyen igazságszolgáltatás véres borzalmasságával, mint akármik más, — de látom az érem másik oldalát is: hogy hat a mi komplikált, humanus igazságszolgáltatásunk vad időkben az emberi bestiákra. Kérdésem magamtól: még mindig nem nagyon kis ijedtség-e, ha levágják a kezét az éhező nép megrablójának, amikor összehasonlítjuk ezt az európai hadiuzsora garázdálkodásával, amely millió kezét elszáritott, szemet megrtört, száját örökre bezárt. Igazán nem tudnék felépíteni amellett, hogy Abessziniára erőszakolják az európai igazságszolgáltatást, annak humanitásával és — gépfegyvereivel. Mikor pedig mindezt lehetővé akarják tenni, az országot a „nyugati műveltség” számára megnyitni, akkor az etiópiai rabszolgaság felett érzett szent felháborodás a jog-cím. Értékelné tudom, hogy mennyire őszinte ez a felháborodás és mennyire kívánatos, hogy célját elérje, mert egyformán láttam az abessziniai és az európai rabszolgaságot.

Tény: több százezer rabszolga van az országban. Ugyaníly tény, hogy ennek a rabszolgaságnak az eredete könyörtelenül borzalmas és emberhez méltatlan, mert a mult embergyilkosságból és emberrablásából származik, amelyek még vad küzdelemben állítottak szembe egymással az egyes törzsekkel. De Abesszinia mai rabszolgái generációk válszaják el ettől az eredettől és atiól a sorsától is, hogy egyik ur mint árú adja el őket a másikkal. A mai Abessziniában — mint szakemberek izléseesen mondják — „házi tenyésztés” útján állítják elő az urak rabszolgáikat: az ur birtokán rabszolgák gyermekei

gyanánt jönnek a viágra és ugyanugy uruk „birtokában vannak” mint szüleik. — Miben áll a rabszolgaság? — Parancsoljuk engedélye nélkül nem hagyhatják el annak igen nagy kiterjedésű földjét és kötelesek ingyen, azaz pénzben nyújtott ellenszolgáltatás nélkül neki dolgozni. Ezel szemben az ur köteles róluk, asszonyaikról, gyermekeikről gondoskodni, nekik lakást, ételmet, ellátást, egy-egy szóval mindent megadni. Már most a gyakorlatban ez így fest: A rabszolgák megkapják uruktól azokat az egyszerű szerszámokat, amelyekkel dolgozni szoktak, kapnak fát, szalmát és kötelet, kapnak mindent, amire kunyhóik építéséhez szükségük van és felépítik otthonukat az évszázados módon. Elemtől kegyerel, abessziniai sört és húst kapnak, mindig eleget, többnyire azonban főlős bőségben, minthogy tényleg bőséges uralkodik. Minden évben megkapják a sámmát, a nemzeti öltözetnek ezt a ruhadarabját is.

Mindez persze igen szűkösknek látszik az európai szemében. Az abessziniai név azonban rendkívül igénytelen, hiszen nyomorult kunyhókban laknak gazdag és még gazdagabb emberek is, akik pénzükért egész utcát vásárolhatnak Berlinben. Aki ezt tudja, annak el kell ismerenie, hogy a rabszolgáknak egyszerűen mindenük megvan, amit csak szerény vágyaik megkívánhatnak. Az éhség kísérlete, amely ma Európában milliókat san nyargat és gyilkol, távol áll a legszegényebb abessziniai rabszolgától is. Közte és ura közötti patriarkális viszony van. Ragaszkodik ura földjének göröngyéhez, amelyre egészen a magának tekint, a személyes szabadság hiányát valójában nem érzi, eszébe se jut sorsa ellen lázadni. Egész élete során ugyszóvívan semmit sem kell dolgoznia, mert a „munka” európai fogalmát nem ismeri. Amit itt munkának neveznek, az csak játék, tréfa a dologgal. Ők maguk is torzképet csinálnak belőle.

Az abessziniaiak józan kereskedőnép, világoosan gondolkozó emberek, realpolitikuskok a végső hatványon. Idegen tőlük olyan érzés, amely nem előnyös vagy káron alapszik, idegen az érzélgősség, eszményiség. A benszültök jellemének ezek az alapvonásai uralkodnak a rabszolga-kérdésben is — nagyon is előnyére e rabszolgáknak. Az abessziniaiak ugyanis vegyonát aszerint számítják, hogy hány hold földje, mennyi marhája, öszvére és rabszolgája van? Ezeknek a számmal együtt növekszik a vagonya. Ezért ipar-

codik azon, hogy a rabszolgái lehetőleg szaporodjanak, hogy jótápláltak, erőteljesek legyenek. — Az abessziniai tulzása vitt takarékosagból csak a legvégső esetben hiv magához orvost, viszont beteg rabszolgáit azonnal gyógykezeltili. Magam is többször tapasztaltam ezt.

Sok abessziniai ismerősömnek vannak rabszolgái. Őrákat, napokat, éjszakákat töltöttem el a rabszolgák és uraik társaságában. A rabszolgák énekeltek, táncoltak, keveset dolgoztak, ettek, ittak, este együtt üldögéltek uraikkal az őrtűznel. Sohasesm láttam, hogy egyik is goromba bánásmódban vagy fenytésben lett volna része, hogy az ur cezári örületbe vagy legalább is abba a tropikus vesztettségbe esett volna, amely olyan gyakran tör ki az európai parancsolókon a benszültöttekkel szemben.

Ha valahol kevésbé idillitukak a rabszolgaság körülményei, ott különböző módon mindig európaiak játszanak szerepet. A rabszolgák elenyészően kis részét ugyanis még ma is egyszerű emberrablás, többnyire gyermekrablás útján szerzik meg, azután szabályszerűen eladják és elszállítják.

De hol megy ez végre? Zsila angol kikötő szemelátára és a tadjurai öbölben közvetlenül Djibouti kikötője mellett fekszik és — kétségtelenül megállapítható — európai elemek tevékeny közreműködésével, akik erre sem figyelnek rá, akár a hasiscempeszetre. És hol lehet megtalálni később az eladott abessziniai rabszolgákat? Az angol dominiumokon, Indiában vagy például Ádenben, ahol mint örömlányok és örömluk szolgálnak.

A vadakat humanitásra tanító hatalmak szeme persze többnyire keresztülélik ezeken a dolgokon. És különösen szivesen néz el Anglia afeletti, hogy egész gazdagságát és világhatalmát — amelyért most reszket — végeredményben kizárólag annak a borzalmas rabszolga-rablásnak köszönheti, amelyet a szigetország rendszeresen üzött és amelynek során Jamezára, a Nagy- és a Kis-Antillákra rabszolgaszállítványok ezreit emeltette. Fajdalmasan és guayosan bizonyítja ezt már a térkép is, amely az elnyomott rabszolgasága mellett elnyomott gazdagságát jelképezi az egymás mellett álló feliratokkal: Aranypart — Rabszolgapart. A „slave-traders”, akik a mult század első és negyedik évtizedében olyan buzzón vadassatok emberekre, angolk nemzet, nagy és szilárd európai kulturájú nemzet fia. És a rab-

Hanyatló zászló alatt

Császár István pozsonyi újságíró és író a napokban fejezte be „Hanyatló zászló alatt” című nagy regényét, melynek egyik részletét bemutatónak itt közöljük:

Az őrnagy, aki békebeli, tényleges tiszt volt, félredobta cigarettáját és valamivel csendesebb hangon folytatta:

— Odahaza pedig a hozzátartozóink uszoraárat kénytelenek fizetni, hogy némi kávé, paprika, bors és egyéb holmi jusson a konyhára! Csak úgy juthat az egyikhez, ha a másikkól is vásárol. Untaglichok, akik most élnek otthon a világoktat, vagyonssáma kereskednek lisztel, szappannal és élelmiszerekkel, közszükségleti cikkekkel. Mindent összevásárolnak és a hadseregnek méregdrágán eladják. A Kárpátokba betörő oroszokkal küzdő honvédeknek olyan bakkancsot szállítottak, hogy ezeknek fagyott el a lába, vagy kaptak tüdőgyulladást és belepusztultak. Meglátod, hogy az a minden lelkiismeret nélküldöz, kizsákmányoló, pénzéhes banda lesz a háború egyedüli nyertese! Ha végigéljük ezt a nemzetközi mérsárlást és hazakerdülünk, pökhendien néznek kopott ruhánkra és akinek közlülünk nincs állása, elmelet hozzájuk kiincselni, hogy megkeresse magának és családjának a száraz kenyeret! Abból a tökéből, amelyért évekig néztünk farkasszemet

a halállal, amelyért kicsorog a vérünk, amelyből ezek a mi nyomoruságunk árán aranyat szűrnek maguknak.

— Mikor kerülnék haza... fohászodott fel Keresztes.

Az őrnagy tudta, hogy a másik hová való, könnyen elmosolyodott és tréfásan folytatta:

— Majd amikor — Pozsonynál és Szógedenél áll a front!

Egyikük sem sejtette, hogy ez a tréfás megjegyzés valóra válik.

Másnap hajnalban megdörrentek a szemközti karszti olasz útegek.

Nem szórványos, tapogatózó tűzéségi tűz volt ez, hanem elsöprő, félmertes pergőtűz.

Teltek, multak az órák, az ágyúzás nem szűntett, változatlan erővel tombolt tovább.

A kavernában egyre strűbbeek lettek a hűrgések, a felordítások. A becsapódó nehéz lövedékek által mindenféle szétröppendő sziklatörmelékkel jelentették a legnagyobb veszélyt és okozták a legborzalmassabb pusztulást. Nem az ellenség gránátjai, hanem a kődarabok sebesítették halálra a katonákat. Az olaszok pedig szakadatlan lövetéssel puhították az első vonalat, amelyet zárótűzzel rekesztettek el.

Dél már régen elmúlt, amikor Keresztes

főhadnagy arcán gázálarcot előreszúzott az omladék között, hogy a sebesült zászlóaljparancsnoknak, akit elvérés veszélye fenyegetett, megkeresse az orvost. Hiába ordított azonban szakaszparancsnok után és hiába kiáltotta a „szanitéc!”-szót, eredménytelen volt minden erőlködése. Amint a nagykaverna szük bejáratához ért, szemét kimeresztve meredt az eléje taruló látványra.

Közlegények, altisztek és tiszték éltelen tömege rendetlen összevisszaságban hevert a katlanyszerű mélyedésben, amelyet egy becsapódó, óriási lövedék tört magának a kemény talajba. Ezen a helyen a kaverna falai a robbanás erejénél fogva hátratólódtak, rajtuk itt-ott emberi testrészek vesesécsalatai, amelyeket az irtózatos pillanat odakent a sziklafaira. Az emberek helyenkint összeborulva, megmerevedett, ijesztő tartásban meredtek előre.

A megfagyott, kinba torzult tekintetekben a halál borzadállya ült.

Némelyiknek félre volt csapva fején az acél rohamsisak. Egyesek arcán ott volt a gázálarc és a szélen egy gyalogos félig térdelő helyzetben támaszkodott a sziklának, amint éppen meg akarta húzni a jelzőhangot.

Itt mindenki meghalt...

A hullákból kiröppent az a lélek, amely midőn a csecsemő kis testében először vert tanyát, kimondhatatlan fenséges erőst támasztott az anyában. És ezek az anyák a

szolgák, akiket európaiak hajszoltak, elfogtak és eladtak, megint európai urakhoz kerültek, akik embertelen borzalmasságokkal, zadista kizsákolással gyötörték őket. Olyan források tudósítanak erről, amelyek bizonyosan nem voltak elfogultak Angliával szemben, a londoni hivatalos „Parliamentary Reports”, amelyeket brit „comisionars” írtak a XVIII. század nyolcvanas s a XIX. század harmincas éveiben. A rabszolga kérdés tanulmányozására kiküldött kormánytisztviselők iratai beszámolókat saját honfitársaik cselekedeteiről. Elmondják, hogy nem a „vadak” között, hanem a tulinomult angol kultúra, a legelőkelőbb társaság urai és hölgyei jelenlétében, sőt azok egyenes parancsára föllelő fogva felszegtek egy rabszolgát az ajtóra és óráig ott hagyták, mert eltört egy poharat, közben pedig az uraságok nyugodtan folytatják étkezésüket. Elmondják, hogy ezekben a társaságokban megcsönkítettak, nyilvánosság előtt szörnyen mekorbácsoltak, élve elégettek rabszolgákat. Hogy amikor megöregedtek, vagy betegek lettek, úgy lökték őket a szemétdombra, mintha ez a legtermészetesebb dolog volna s a rabszolgák patkányok és rühes kutyák között pusztultak el teljes nyilvánosság előtt.

A magas kulturájú európaiaknak ezek a borzalmasságai, amelyekről a commissioners többek között beszélnek, teljesen elképzelhetetlenek Abessziniában bennszülöttei között.

De nem is kell olyan messzire mennünk Abessziniától, ha látni akarjuk európaiak kegyetlenkedéseit rabszolgákkal szemben, mert nagyon közel találjuk a legszörnyűbb dolgokat. Kelet-Szudán, Etiópia közvetlen szomszédja ez előtt hetven évvel még központja volt a rabszolgakereskedelmnek, amely európaiak révén az elképzelhetetlen kegyetlenség intézményévé vált. A kereskedői gondosság szabályszerűen rendezte a fekete elefántcsont — így nevezték azt a jövedelmező kereskedelmi cikket — kivitelét és a nagy forgalom következtében egy ember árát öt-tíz üveggyöngyre szorította le. Amikor pedig Európa jólmisért akkordra már eléggé felfelidítette az üzletet, akkor mindenféle társadalmi osztályhoz tartozó franciák és angolok lettek nagyvállalkozói az emberhússal üzött kereskedelemnek. A hírdet franciá De Maisetól kezdve — aki százával rendezte a rabszolga-vadászatokat és aliatvalóit revolverének céltáblájául használta fel, miután előbb rabszolgák koponyáival díszített

fákra kötötte fel őket — egészen John Petherickig, a khartumi angol konzulig.

Szabályszerű embervadászatok folytak, holttettek, vér és könny jelezték utjukat. A fegyvertelen emberek lemészárlása után megmaradt árut — gyermekeket, nőket, férfiakat — kiválogatták, a felnőttek nyakába akasztották a „seba” nevű faviált és arra gerendát akasztották, hogy annak súlya tegye lehetetlenné a szökést. Arcukba pedig „gulaf”-ot hasítottak, három mély kősvágot, a sebekbe sőt és hamut szórtak, hogy így a forradások — a rabszolgák örökre megmaradó ismertetőjelei — felismerhetőbbek legyenek.

Igy történt ez hetven és ötven évvel ezelőtt.

Humanité? — Humanity?

Ma azonban az európai kultúrnemzetek vezetői, akik időközben az összes európaiak többségét más módon hajtották rabszolgaságba, szidják az Afrikában még fennálló rabszolgaságot és rabjába hajtott embereket akarnak felszabadítani, megvédeni azokban az országokban, ahol egykor gyönyörű nyíltsággal készpénzért folyt a gyilkolás.

Miért? Azért. Mert fél évszázad alatt megváltoztak a rabszolgává igazás módosítói, fejlettebbek lettek. Mert ma már a rabszolgaság megfintomított formája: a rabszolgakerő ökonómikus kihasználása. Mert a francia imperializmust és gyarmati éhséget jobban szolgálja „Abessziniában békés áthatolása” és az angol „az ország belsejében ellenőrző állomások felállítása, az anarchia megszüntetése és a titkos rabszolgakereskedelmek elnyomása”, mint ha minden évben olcsón vásárolnak pár ezer rabszolgát. Ötven évvel ezelőtt néhány üveggyöngyért lehetett szörnyű kegyetlenkedések közben rabszolgává tenni egy embert, ma azonban remélik, hogy a humanitás nyávében néhány két babszem kedvéért rabszolgává tehetik az egész országot. Az előkészületeket nemrég már megkezdte a brüsszeli konferencia, — természetesen szintén a humanitás nevében. Amikor tudniillik az „érdekelt” államok „a fekete népek védelmében” megtiltották, hogy Abessziniába a környező államokon keresztül lőfegyvereket és municiót, valamint alkoholt szállítsanak. A municiót illetően hűsögesen álltak az egységet és így az országot rendszeresen lefegyverezték. Az alkohol tekintetében, ahol veszélytelen üzlet kínálkozott, a

Magyar tanyá

Virágos réten elhagyva az utat,
fűzjék, fahidák, állítók, gémeskutak.
Sárga buza learatva, kévében,
mezőn tehének legelnek békében.

Felhők, fák, vizek, vadvirágos rétek,
zümögnek a kicsike dolgos méhek!
Távolból látni, nádfedélű házat,
Tavak, folyók vizét, susogó nádat.

Tó vizében vadkacsa uszik,
partról, a vízbe, béka ugrik.
Este, a hold felkel az égen,
világítja a tanyát szépen.

Jessty Söt

humanitás kissé más irányt vett: betartották ugyan az egyezményt, hogy nem importálnak alkoholt az abessziniáknak, de pár évvel ezelőtt Belgium alkoholmonopóliumot szerzett magának abból a célból, hogy magában az országban létesíthessen gyárakat és annak a lehetőségével, hogy az egész lakosságot megmérgezze. És azok a nemzetközi kereskedelempolitikai törekvések, amelyek elgondolásaiban ma Abessziniában fontos szerepet játszik, nem kisebb veszéllyel fenyegetik az országot, mint veszélyeztették egykor az európaiak által szervezett rabszolgavadászatokkal a szomszédos Szudánt. Pár évvel ezelőtt a milliomas francia Bayard-ház rendkívüli eszközökkel meglepedett az országban, — mint suttogták, a francia kormány segítségével, — majd még hatalmasabb tőkével és a brit kormány nyílt támogatásával követte az angol Corporation Limited. Mind a ketten gyászos hajótörést szenvedtek azon a passzív ellenálláson, amellyel Abessziniában találkoztak. De ezek csak előírési voltak, annak a szivós háborúnak, amelyet a tőke üzent a gazdag országnak. Az angol bank egyre több és több érdekeltséget vállalt az ország középpontjában, miatt a szudáni Ghezira angol ültvényei döntő csapásra készülnek a világon uralkodó amerikai gyapotkereskedelem ellen. Ennek az érdekeit szolgálja a Tana-tó völgyének nagyszabású elzárása, melynek megvalósítása érdekében Anglia 1913 és 1920 között több mint 13,000,000 font kölcsönt bocsátott rendelkezésre a kormány jóállása mellett. A tervek értelmében Khartum fölött a Fehér és a Kék Nilus találkozásának háromszögében 130,000 hektár terület részeseülhet öntözésben, ha megépül ez a nagyszabású gát, amelyhez fogható még nem látott a világ. Kiszámították, hogy a segítőcsatornák megépítéséhez akkora földtömeg kiemelésére van szükség, mint a gizehi piramis köbtartalmának nyolcszorosa és ez a földtömeg elegendő volna ahhoz, hogy az Egyenlítő körül embermagas, harminc centiméter széles falat húzzanak.

Ezt a művet a bennszülött népek izzadságának kell létrehozni. Ha elkészül, akkor a „nigger reserves” aligha tudják majd „a bennszülött kultúrát megőrizni”, mert a most életük hosszán szabad ég alatt barangoló emberek milliói önkéntes kényszermunkásokká válnak és azok is maradnak — a gyapotkitermelők érdekében. Így halad a kultúra a humanitás nevében.

S ha eljut a céljához, akkor a rabszolgakereskedelmek ördöge helyett a banktőke belzebubja ül majd Etiópia népének nyakába és saját országukban idegen rabszolgák teszi őket. Az ő lüktetést is csordulig tölti majd eladott és idegenbe szállított, kulturánk borzalmát közt szenvedő őseik reménytelen jajtátása, amelyet a cukorültvényekről így sir el a feketék Claudius-a:

Távol sötét hazánktól
Élvezek itt, élvezek,
Stralinas nyomorultán,
Ő fehérek, szép fehérek!

Semmit se lettem, fehér világ
Ellened én,
Ő ég, könyörűl rajtam,
Szegény feketén!

tömeghalál pillanatában tán éppen a piacon jártak, vagy odabaza, a házimunka mellett, a bizonytalanság és félelem súlyos terhével mélyeszítették gondolataikat ismeretlen kétségekbe. Egy-egy butor megroppant, az ablatív megpattant, megannyi bajjós jel a kétségbe küzdők szemében. És az anyai szivben hirtelen végigpengett valami végzetlenül fájdalmas akkord — mert délen a nagy kaszánok b6 aratása volt éppen e percben — és a kavernában már nem haltszott fegyverzörgés, emberi beszéd, de még csak jajszó sem.

Itt már a halál árnyéka uralkodott.

Sándor az életék nagy pusztulásának láttára a halántékához szorította tenyerét, mely alatt megpattanásig lüktetett az ütőér. Percenkig kábultan nézett maga elé.

Hiszzen már megszűnt a tüzelés!

Felülkerekedett benne a katona. Már nem lőnek, tehát roham következik. Be kell azonnal vonni a tartalékot, különben az első állás elveszett!

Odarohant a halott telefonistához, elkapta a kagylót, de azonnal el is dobta, mert legott észrevette, hogy a készülék darabokra törten hever a parkányon. A drót is elszakadt.

A mögöttünk levőket mindenképpen értesíteni kell! Akárhogyan! Kell!!

Végigrohant a halottak kavernáján. Ahogy a szélére ért, meglepődötten kapta előre a

tekintetét. Az omlás szélén egy baka állt, arccal vizsgálódva az ellenség felé. Nem volt rajta gázálarc — tehát a gázömlés megszűnt. Sándor is letépte a magáét és amikor a magános gyalogosok rohant, az éppen akkor tűzte föl puszkájára a szuronyát.

— A kavernában mindenki meghalt és mindjárt nyakunkon az ellenség!

— Tudom, főhadnagy ur! Kár a sok szegény fiuér!

— És maga mit fog most csinálni, hiszen minden pillanatban ideérhetnek az olaszok?

— Hát megvárom őket! Valahogyan csak lesz! Csak nem hagyom itt a helyem!

Csendesen, közvetlenül beszélt. Öreg népfelkelő volt, valahonnan a Csallóközből. Akit otthon feleség és gyerekek várnak. És ő itt áll — egymaga az egész támadó front ellen. Egyetlen szál magyar katona, aki tudja, hogy a halállal néz farkaszemete és — a helyén marad . . .

Sándor elnedvesült szemmel rohant hátra, a tartalékért. Futásban még visszatekintett. Láta, hogy az öreg baka előreszeggett fegyverrel, arccal a támadók felé áll. A törzstisztek kutyamosóinak melle medáliáktól csörög, ez az ember pedig eddig még a bronzérmert sem kapta meg.

A vonal nem vezett el.

Rendelet az illetékhátralékok leírásáról és mérsékléséről.

A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, melyben felhatalmazza az elsőfokú pénzügyi hatóságokat, hogy olyan behajthatatlan, vagy elévült illetékhátralékokat, amelyek a különféle bíróságok és végrehajtási költségek hozzászámításával sem haladják túl a 2000 koronát, írják le. Ugyancsak elrendeli a pénzügyminiszter olyan illetéktartozásoknak a leírását, amely nem haladja túl az 500 koronát, amennyiben hivatalos személyek hibája folytán behajthatatlanná vált, vagy pedig elévült.

A pénzügyminiszter felhatalmazza az elsőfokú pénzügyi hatóságokat arra is, hogy leírhatnak olyan illetékhátralékokat is, amelyek ugyan nem behajthatatlanok, de viszont behajtásuk rendkívül magas költségekkel járna, vagy pedig nagy munkával volna egybekötve. Ez esetben az illetékhátralék nem haladhatja túl az 1000 koronát.

A pénzügyminisztérium rendeletében felhatalmazza az elsőfokú pénzügyi hatóságokat, hogy az illetékfizetésre halasztást adhatnak. Az illeték esedékességének napjától számítva ez a halasztás maximum másfél év lehet.

Az illeték egygyedrészt azonban rögtön le kell fizetni. A halasztást csak akkor lehet megadni, ha az egész illetéki összegre megfelelő garanciát adnak. Kivételt képeznek olyan esetek, ha az illetéki összeg egy negyedrészeinek kifizetése, vagy pedig kaucióknak a letétele az adófizető existenciáját komolyan veszélyezteti.

A felemelt illeték — beleértve a rendbíróságot is — a törvényes keretek között mérsékelni vagy el lehet engedni, ha szándékos illetékmegrövidítés esete nem forog fenn és ha a törvényesen megindokolt illetékfölemelés az 5000 koronát nem haladja túl. Ötezer koronán túli, de 10.000 korona alatti összegeknél az első fokú hatóságok mérsékelhetik vagy elengedhetik a felemelt illetéket, ha szándékos illetékmegrövidítés esete nem forog fenn és ha az illetékemelés azért történt, mert az illetéket a törvényes határidőn belül nem fizették ki. Ez a fizetési késedelem azonban maximum 30 napot tehet ki és a félnek igazolnia kell, hogy az illetéket hivatalos figyelmeztetés ellenére fizette ki.

Mérsékelni vagy elengedni nem lehet a késedelmi kamatot oly esetben, ha 20.000 koronát meg nem haladó illetékről van szó. Másfél évi kamatelengedést eszközölhetnek különleges esetekben, ha a késedelmi kamatok teljes összegében való megfizetése rendkívül nagy nehézségekkel jár, ennek azonban előfeltételét képezi, hogy az illetéket záros határidőn belül fizessék meg. A teljes kamatelengedést csak kivételes esetekben engedélyezhetik. Azok a rendes, vagy fölemelt illetékek, amelyeket nyilvánvalóan jogtalanul vetettek ki és jogerőssé csak azáltal váltak, mert a kivétel ellen jogorvoslatot nem nyújtottak be, teljes egészükben, vagy részben leírhatók, sőt esetleg kamatmentesen visszafizethetők is, ha a fél panaszt, vagy kegyelmi kérvényt nyújt be. Ez esetben a késedelmi határidő nem haladhatja túl a három hónapot és a jogtalanul kivetett összeg a rendbíróság és melléilleték leszámításával nem haladja túl a 2000 koronát.

— Az Állattartók Szövetkezetének f. hó 29-ére hirdetett közgyűlése időközben felmerült okból október 6-án lesz megtartva. Elnökség.

KÜLÖNFÉLÉK

TÁRSADALMI NAPTÁR

- Okt. 5. Dalárda szüreti mulatsága a Kath. Kőrben.
- Okt. 6. Magyar Nemzeti Munkáspárt szüreti mulatsága.
- Okt. 20. A Lévai Kaszinó 75. éves jubiláris ünnepélye dr. Jankovics Marcell, Kálix Jenő és Mécs László közreműködésével.
- Nov. 10. A Szlovenszkoí Magyar Kultur Egyesület lévai fiókjának Rákóczi-emléknapja.

— **Ország szlovenszkoí elnök Léván.** Szlovenszkoí tartományi elnöke dr. Ország József meglátogatta a lévai országos kórházat, ahol szemlélet tartott az eddigi építkezések felett s megelégedésének adott kifejezést a tapasztaltak felett. Kijelentette a tartományi elnök azt is, hogy a lévai kórház fejlesztésének munkája még tovább fog folyni s egyben közelebbi újabb látogatását is kiáltásba helyezte. Ország elnök Léváról Ipolyásgra utazott.

— **Hány idegen állampolgár él Léván?** Most járt le a köztársaság területén élő idegen állampolgárok jelentkezési és tartózkodási engedély kéresének határideje, aminek tulnyomórészben eleget is tettek, de valószínű, hogy egypár személy feledékenységéből még elmulasztotta. Eddig Léván 214 idegen állampolgárt vettek nyilvántartásba. Ez a szám egyes államok szerint így oszlik meg: Legtöbb köztük a magyar állampolgár: 67, ezután a bolgár 62, majd a jugoszláv 22. A többi már mind tizen alul szerepel, mégpedig román 9, olasz 8, ausztriai 8, német-birodalmi 4, amerikai 5, lengyel 5, svájci 3, francia 1 és végül 18 egyéneket nincs állampolgársága, illetve most van folyamatban a megszerzésére vonatkozó hivatalos eljárás.

— **A lévai róm. kat. iskolaszék** a napokban tölést tartott. Heckmann István, a kat. elemi iskola igazgatója jelentést tett az új iskolai évei kapcsolatos ügyekről, melynek során azt is bejelentette, hogy azokat a növendékeket, akiket az áll. polgárba nem vettek fel, ismét beírták az elemi iskola ötödik osztályába. Az iskolaszék a bejelentést tudomásul vette, majd letárgyalta az iskola költségvetését.

— **Krisztus győzedelmeskedik** a címe annak a karjátéknak, amelyet az alsógyőrödi vegyeskar ad elő ma, vasárnap délután 4 órakor a lévai róm. kath. plébánia templomban. A karjátékot Jónas Imre plébános fordította szlovákul magyarra. Az előadás alkalmával szintén 0 konferálja a karjáték egyes részleteit. Alsógyőrödn és Csiffáron mély hatást értek el a szereplők e karjáték előadásával. Reméljük hogy városunkban is diadalt aratnak. Heckmann Zoltán, alsógyőrödi kántor és zeneakadémiai növendék érdeme, hogy a község fiatalosága városunk művészi értékű közönségének is kedves délutánt tud szerezni. Belépődíj nincs. A költségek fedezésére önkéntes adományokat a bejáratnál elhelyezendő tálcán kéri elhelyezni.

— **Halálozás.** Gyenes László nyug. ezredes férje, Szabó Géza nyug. ezredes és vitéz Szabó Sándor nyug. altábornagy testvérei, öz. Gyenes Józsefné szül. Bakó Petronella anyós, ugy a maguk, valamint a kiterjedt rokonság nevében is fájdalomtól le-sujtva jelentik, hogy Gyenes Lászlóné szül. Kaliczky (Szabó) Emma folyó hó 21-én életének 51-ik, boldog házasságának 31-ik évében, hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt.

— **Estköz.** Kollár Ancsika és Mikus László 28-án tartották estüvőjüket a lévai ev. templomban.

— **A szőlő védelme a házikertekben.** Egyik olvasónk közli: Aki nem akarja, hogy szőlőjét a verek, darazsak és a legyek kikezdzék és hibátlan szőlőt akar szüretelni, az papircsokká lassa el a fűrtöket. A franciák már évek óta kitűnő eredménnyel gyakorolják ezt a rendszert. A szőlőt, mikor az boró nagyságu, papircsokká látják el, az jól fejlődik a nem kell órák hosszat őrizni. A papircsokkat házilag is el lehet készíteni.

— **Megegyezés a lévai bérharobban.** A keramitui sztrájk ügyében kompromisszumos megegyezés történt. A vállalkozó 2.40 K. órabért fog fizetni az eddigi 2 K. helyett és szerzőköt is ad a munkához. Ezzel szemben leszállították a napi munkaidőt hét órától hat órára. Ezen az alapon f. hó 26-án reggel megkezdték a munkát. Naponta két turnusban dolgoznak.

— **Ünnepély keretében avatták fel a csatai népiszkola V. tantermét.** Öt éve, hogy a csatai népiszkola tanulók száma háromszázra emelkedett, ezzel időszervé vált az ötödik tanítói állás megszervezése is. A kis határral rendelkező és szegény földművesekből álló község latossága nem tudott rendszer iskolahelyiségről gondoskodni. Most végre sikerült a többszáz éves pálosrendi kolostorban megfelelő helyet biztosítani s ezzel megszűnt a fálnapos, téli időben petróleumlámpa világánál való oktatás. Az egykori pálosrendi kolostor épületét szép nagy telekkel együtt a földparcellázott vállálapítványi birtokból ötvenezern koronáért vásárolták meg a hívek, hogy az épületben helyezték el az V. tantermet, később a plébániát is. Az egyházi megáldást Ronay János kálnai esperes-plébános végezte. A tanulók üdvözöl beszéde, szavatai, majd pedig a gyermekkar énekszámai után Dedinszky Tivadar igazgató-tanító vette át az új épületet. Végül pedig Zachar Ádám lekeri esperes-plébános mondott köszönetet mindazoknak, akik a mű létrehozásában segítőitársai voltak.

— **A Magyar Nemzeti Munkás és Földműves Párt szüreti mulatságot** rendez október 6-án délután 4 órai kezdettel a Lévai Sport Egylet (Káka) — Holovics-féle vendéglő helyiségében. Beléptidíj 3 K. vigalmi adóval együtt. Megyítő: Sassa János, a magyar munkásság szellemi utja.

— **A lévai járási ipartársulat évi közgyűlést** október 13-án, délelőtt 8 órakor a Városháza nagytermében tartja meg. Amennyiben a közgyűlés az egybehívás idejére határozatképes nem lenne, az esetben az alapsz. 18-ik §-a értelmében a közgyűlés egy órai várakozási idő eltelté után a megjelölt tagok számára való tekintet nélkül jogosult a napirendre tűzött tárgyak felett érdemleges határozatot hozni. Targyisorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése. 3. Jelentés az 1934. évi működéséről. 4. Az 1934. évi zárszámadás be-terjesztése, jóváhagyása és felmentés megadása. 5. Az 1935. évi költségelőirányzat be-terjesztése és elfogadása. 6. Ipartársulati alapszabályok 15. §-a a pontjának módosítása. 7. Adóügyekben jelentés. 8. Kellő időben előterjesztett esetleges indítványok. Figyelmeztetés. Azon tag, aki a közgyűlés napjaira tagdíjjal hátrálékban van, az iptárs. alapszabályok 7. § e. bekezdése értelmében szavazati joggal nem bír. Esetleges szabad indítványok a közgyűlés részére legkésőbb 1935. október 10. déli 15 óráig beadandók az iptársulati irodába.

— **Közeledési vizéria a gimnázium előtt.** A hatóság rendeletet adott ki annakidején, hogy a járdákon nem szabad állgáznia. Panasz érkezett hozzánk, hogy a gimnázium előtt reggel nyolc óra előtt a diákság a kapunyitást várva, olyan nagy tömegben foglalja el a járdát, hogy még az idős egyéneknek is — gyakran az ut sarába lépve — kőrutat kell tenni, hogyha arra akarnak haladni, mert az ifjuság nem nyit nekik utat. Vagy előbb nyisák ki az intézet kapuját, vagy későbbben gyülekeznek az ifjuság, ha már nem tiszteli a kort annyira, hogy az időseknek utat nyisson a járdán.

— **„Hanyatló zászó alatt.”** Császár István pozsonyi újságíró és író a napokban fejezte be „Hanyatló zászó alatt” című, érdekes, mintegy 20 ívnyi terjedelmű, történelmi jellegű regényét. A szerző évek hosszú sora óta gyűjtött munkájához adatokat, különböző levéltárakban folytatott tanulmányokat és egyébként számos vonatkozásban saját átélését és tapasztalatait is vázolta. A gorodok-satanovi lovassági harc, amely az 5. honvéd-lovashadosztály löhátán, zengő kürtzszó mellett véghezvitt hősiesség rohamát (éresújvári osztály) és a hadosztály satanovi katasztrófáját öleli fel, különös érdeklődésre tarthat számot. Az osztrák-magyar hajóhad egyik vizalattjárókat kutató csoportjának munkája leírását Horthy Miklós vezénylő tengernagy otrantói áttörési tervének leírása követi, a vállalkozás megindítása és közben a Szent István csatajához drámai jelenetekben bővelkedő, tragikus elcsúszása. Ez a fejezet szinte filmszerűen vetíti az olvasó elé a mindjobban súlyosodó hajóóriás küzdelméit a pusztulás ellen. Ezután kerül sorra a könyv második része. Az összeomlás Pozsonyban és a nyugati vidékeken, a forradalom, a nemzeti

a külföldön is. A mi kartell-törvényünk ezt a publicitást annyira lecsökkentette, hogy gyakorlatilag teljesen értéktelen. A kartellek tulajdonosi ellensúlyzó gazdasági intézkedések között első sorban a külföldi áru behozatalát kell említeni, ami néha teljesen letörheti a kartelluzorát (a cukorkartellünkre ez volna a legjobb módszer) Másutt megint az segít, hogy a közmunkákat kizárólag kartellen kívül álló cégeknek adják ki, vagy hogy a kartellek nyereségét ellenőrzik s külön adóztatják meg, végül hogy állami üzemeket létesítenek, amelyek felveszik a versenyt a kartellüzemekkel, esetleg államosítják a kartellen tömörült termelést. Természetes, hogy e módszerek mindegyikének megvannak a nehézségei és veszedelmei. A cukorkartell meg tudta szerezni az agrárpárt segítségét azzal a fenyegetéssel, hogy a cukorrépa termelésünk tönkremeune, ha a cukorkartell átorientálódna kevesebb és olcsóbb termelésre. De a vaskartell is talált politikai pártfogót, ugyanúgy a köztársaság területén működő többi 800 kartell is.

— **A lévai szüret.** Ujkereszthy hegyközség a szüret kezdetét október elsejére, Káka hegyközség pedig 10-ére tűzte ki.

— **A Szlovenszki Magyar Evangélikus Szövetség** ezúti közgyűlésén Bándy Endre főesperes magas korára való tekintettel nem vállalta továbbra a szövetség világi elnöki tisztét, mire érdemei elismerésül a közgyűlés örökös tiszteletbeli elnöké választotta. Városunkból a következőket választották be az elnökségbe: Kern Oszkár pénztáros, dr. Karafíth Máriaust ellenőr, dr. Gyapay Edét jogi képviselővé.

— **A 300 éves Alma Mater** szerepe az orvostudomány történetében hivatott méltatásra talál dr. György Tibor egyetemi tanár, h. államtitkár tanulmányában, amelyet a „Buvár” most megjelent száma közöl. A Pázmány Péter Tudományegyetem természet-tudományi jelentőségét a folyóirat szerkesztője, Lambrecht Kálmán ismerteti. A dermatológiai kongresszus alkalmából dr. vitéz Berde Károly bőrgyógyászati kérdésekkel foglalkozik, a szüret ideje pedig báró Malcomes Albert, dr. Visnya Aladar közégi muzeum-

— **A kisiparosok össze — bér, adók, végrehajtás** címet alatt írja a Halo Noviny. Az ősz a szeptember hónappal egykor az az időszak volt, amikor a kisiparosok nem pihent. Volt munka, jöhetett a tél. A mai idők a régítől csak annyiban különböznek, hogy most jön az adóvégrehajtó. De ha régen bőven jutott az adóhivatali fizetési meghagyására, ma, emelkedő tendenciája mellett erre már régen nem jut. Nyakunkon a házbér, az adó, a végrehajtó. A nyomorgó kisiparos-családok gondolni se lehet. A kisiparos bolyong a városi utcákban, nézi a nagy, kezedelmi paloták, egységáru üzletek kirakatait, a gyárak elárúsító fiókjait kertüleit és általában folyton az a gondolat motoszkál, hogy saját kis üzletét, műhelyét mikor lesz kénytelen bezárni. Az újságokban, rádióban a kisiparos számára bőven van ígéret. De csak ígéret. Ama politikai pártok sajtója, melyek egységáru üzletek ellen harcolnak, vigan hozza le ez üzletek jól fizetett hirdetéseit. A kisiparosok pedig dobra kerülnek. És a kisiparos családjával és alkalmazottaival együtt az utcára kerül. Ez a — sok kisiparos által drágán megfizetett tapasztalat természetesen sok kisiparos szemét nyitja fel.

— **Bat'a replülőgépek kényeszer-leszállása Léván.** Bat'a egyik replülőgépe, a Spartian nevű, az afrikai Kapatowából szerdán utban volt hazafelé Zlinbe. A gépen a vezető pilótán és a rádiótávíráson kívül három utas volt, akik Kassán szálltak fel a replülőre. Léva környékén azt a jelentést kapta a replülőgép vezetője, hogy ne folytassa utját, mert nagyon rossz az időjárás. A replülőgép vezetője erre összekötötésbe lépett a nyitrai replülőterrel, ahonnan azt a választ kapta, hogy az időjárás ott nem megfelelő a leszálláshoz. A replülőgép ezután este hat óra tájban Léva mellett, Lászlóművésnél, a szántóföldeken szállt le. Az éjszakát is ott töltötte s reggel hét órakor, amidőn jelentést kapott az időjárás jobbra fordulásáról, folytatta utját Zlin felé.

— **Akinek egy évben legalább egyszer mulatni kell.** H. J. szalutnyai születei negyven éves férfi Iliena Todoroff lévai bégárkertésznél szolgált. Todoroff e hó 7-én megrakott egy szekert paprikával, zöldséggel és elküldte alkalmazotóját Ujbányára, hogy ott adja el. H. J. el is adta a terményeket, de az árát, 400 koronát el is mulatta. Ugyátszik, hogy rég volt a kies bányavárosban ilyen kiadós „idegenforgalom”, mint amikor Todoroff szolgálja mulatott ott. A muli után nem is volt kedve Lévára jönni, H. J. utközben leszállt a kocsirol és a lovakat „haza küldte.” A lovak szépen be is kocogtak Todoroff telepére, minden baj nélkül. A kertész rosszat sejtett és jelentést tett a csendőrségen. H. J. két és fél hét múlva felkereste Lévát, mire a csendőrök letartóztatták és a járásbírósig fogházába kísérték. H. J. azt mondta, hogy nem tehet róla, de olyan természete van, hogy 1—2 évben egyszer alaposan ki kell mulatnia magát. Erre azután Todoroff is megsajnálta őt s egyébként is megígérte, hogy az elmulatott pénzt leszolgálja: nem kívánta megbüntetését.

— **Karjat tépte le a gép.** Pénteken délelőtt Alsófégyverneken, Adler Gyula gazdaságban Szedlák Lajos gépész a kukoricamorzsoló gépet készítette elő munkához. Közben a gép elkapta Szedlák jobb karját és azt könyökétől leszakította. A lévai kórházba szállították. A szerencsétlen gépész tavaly is súlyos szerencsétlenség érte, amidőn motorkerékpár ütötte el.

Legaktuálisabb könyvek!

MONFREID:

Rejtelmes Abesszinia

eredeti felvételekkel
228 oldalon kötve 25.50
füzve 18.—

tanács működése, s demarkációs vonal, kölcsönös tárgyalások, megnyilatkozások mindkét oldalon, majd a fosztogatások, a katonai raktárak kifosztása, a tüzéség dévényufalusi visszavonulása, a kadetok harcai a Morvahidon, Pozsony megszállása az olaszországi cseh-szlovák legionista ezred által, a csallóközi felkelésreg szétszóródása, a déli vidékek megszállása Pozsonyból kiindulva (Csallóköz, Mátysföld, Érsekújvár stb.), illetőleg 1919. első két havának mozgalmas eseményei. Továbbá: a magyar kisebbség társadalmi és egyéni küzdelmei. A könyv megjelenését nagy érdeklődés előzi meg. A szerző saját kiadásában szándékozik e munkáját megjelentetni. Tekintve, hogy nyomdai előállításra tetemes összeget igényel, a szerző felkéri mindazokat, akiknek szívügyük a nemzeti irodalom, hogy szíveskedjenek a könyv kiadását előjegyzésükkel, illetőleg előjegyzések szerzésével elősegíteni. Előjegyzések — lehetőleg mielőbb — a szerző címén (Császár István szerz. Bratislava—Pozsony, Ferenciek tere 7.), valamint a Híradó könyvosztálya útján eszközölhetők. A szerző készséggel bocsát megrendelőlapot rendelkezésre. Előjegyzésben a könyv ára 30 korona.

— **A kartell-törvény novellájáról** dr. Macek szodrom képviselő a Násé Dobában cseket írja: Minden kartellelles politikának nélkülözhetetlen kelléke és feltétele a pontos tájékozottság a kartellszerződésekről, azok tartalmáról, terjedelméről, a kartellek kölcsönös szövetségeiről a belföldi piacon és

SCHRENZEL:

Abesszinia

Afrika Kanaánja

A szerző eredeti felvételeivel
kötve 28.80 Kapható: Nyitrai és Társa
könyvkereskedésben Léván

igazgató cikkeinek ad időszerűséget. Még számos néprajzi, technikai és természet-tudományi riport, bőszes folyóiratszemia és muzeumi rovat, sok könyvismertetés, nemcsak tudományos, hanem művészi szempontból is értékes 100 eredeti fényképek, „Buvár” legújabb számát, amely közli a fénykép- és rajtvány-pályázat e heti nyertesének névsorát is. Kapható: Nyitrai és Társa cégnél Léván.

— **Sógorgyilkosság Szőgyénben.** Fekete Géza szőgyéni gazdálkodó kedden délelőtt az utcán agyonszurta sógorát, Sagát Boldizsárt, a közszeg legtekintélyesebb gazdáját. A gyilkosság oka bosszu, mert a gyilkos egy birtokperben alul maradt Sagáttal szemben. A gyilkos tettének elkövetése után kerékpáron elmenekült a magyar határ felé, de Kőbölkülton, ahol egy korcsmában éppen a kerékpárját áruja, hogy a meneküléshez pénzt szerezzen, elfogták.

— **A Lévai Kat. Kör szüreti mulatságát** október 19-én rendezik meg.

— **Ne felejtsem elmenni szombaton este** a Kath. Körbe, a Lévai Dalárda szüreti mulatságára, ott jól fog mulatni. Szívesen látja a Rendezőség.

— **Egy kis gyermek szerencsétlen-sége.** F. hó 26-án este fél hat óra tájban a városi motoros öntöző kocsai a Ladányi utcában elütött egy gyermeket, Bozenyik József ötödik utcai lakos hét éves István fiát, akit halálosnak látszó fejszebe eszméletlen állapotban a kórházba szállítottak. Még másnap délelőtt sem tért eszméjére. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség maga a gyermek idezte elő, aki egy kocsai mögül váratlanul az autóból ugrott. Az autót vezetője nyomban fékezett, de a veszedelmet elhárítani már nem lehetett.

— **Milyen erős a villám?** Az utóbbi időben újabb kísérleteket folytattak a villám áramerősségének megmérése-ért. Olyan villámhárítók alkalmaztak erre a célra, melyekbe egy különleges fémből készült bot volt beépítve s a fém az áram hatására magnetizálódott. A megmért mágnesség erejéből aztán a villám erejére, irányából pedig a villám irányára tudtak következtetni. A legnagyobb megfigyelt áramerősség 60 000 Ampéret tett ki és az esetek többségében az áram a földből ment a felhők felé, bizonyítékul annak, hogy a felhők földközéiben negatív elektromossággal telítettek.

— **A berekkirály.** Ezen a címen dr. Takács Gyula tollából új regény közlését kezdi meg a Magyar Minerva szeptemberi számában. A szinte detektív gyorsaságú cselekményével és érdekes környezetrajzával kitűnő regényen kívül még a következő írásokat említi ki a 36 oldalas folyóirat tartalmából: dr. Reményi József arcképe. Farkas Gejza; Franciaország őszinte története. Magyarosan! Kristály István: Matókné a Mennysországnak.

Dr. Reményi József: Karom, szívem, szemem. Min dolgoznak iróink. (Farkas István, Sipos Győző, Tamás Mihály és Zsadányi Mária nyilatkozatai a Magyar Minerva körkérdésére.) Nagy Méda: Széldi szerenbányás. Farkas István: Kis tragédia. Virsik Mária: Egy öngyilkos sirkövére. Dr. Bath Károly—Vizi Károly: A nyégus országa. Charles Seignobos: A galantéria eredete. Weöres Sándor és W. Wimberger Anna könyvkritikái. A Magyar Minerva előfizetési ára 1 évre 30 K. A kiadóbivatal (Pozsony, Kertész utca 1.) Kívánságra az 1. számtól kezdve küldi meg. Új egész éves előfizetők könyvjutalmat kapnak.

— **Helyet az öregeknek** — az Apollóban. Helyet az öregeknek — mondja vidám humorral a ma divatos jelszó: Helyet az ifjúságnak! kikarikozására ez az új film. Hogy ez a vigjáték, amelynek utolsó előadásait ma nézhetjük végig, valóban az üdítő humor jegyében zajlik le, arról a benne szereplő Bárony Rózi, Szőke Szakál, Verebes, Halmay, Erdélyi Mici és Huszár Puffy keszkeskednek. Délután Véres trapézban detektívdráma. Hétfőn, kedden A kis csalóné, a répszerű Dolly Haassal a főszerepben. Szerdán, csütörtökön A serdülő ifjúság, lebilincselő film Dénes zindarabja nyomán, a diákeletről. Péntektől Weis: A láthatatlan ember, nemcsak érdekfeszítő tartalmával, hanem csodálatos technikai kivitelével is megfogja érdeklődésünket. A főszerepben Glória Stuart.

— **Az Orientben:** Pétervári éjszakák, az orosz filmvésztet reprezentáns alkotása Dosztojevsky hatalmas regénye nyomán lett megfilmesítve. Csodás erővel hozza a nagy orosz író lélekberakoló művészetét. A film Londonban és Párisban 8 hónapig volt műsorban. Léván ma és holnap látható. Péntektől vásárnapig remegni fognak az „Orient” falai a kacagástól, mert akkor érkezik hozzánk rövid nyaralásra „A gráci nagynéni” és magával hozza Paul Kempet a legaranyosabb és legmulatságosabb filmkomikust. A többi műsor is meglepő.

Dr. Med. Csizte Károly a lévai országos kórház volt orvososa, rendelőjét okt. 15-én nyitja meg Stefaniková (Telek) u. 14. szám alatt. Liečebný fond. Megánalkalmazottak gyógyalaja. Telefon: 153.

Klub a pletyka € n.

Londonban, a kiabalkítások hazájában, új klub alakult, a Padlock-Society. Magyarul így fordítható át: „A lakat társaság.” E Society programja szerint felveszi a harcot a megszólás, a pletyka ellen. Véget akar vetni a sok ártalmas traccsnak és klaccsnak. „Nem mondok rosszat embertársaimról akár igaz, akár nem” — ez a jelszava.

Ez a klubprogram meglepő is, meg nem is. Neve meglepő, mert a szigetország természetrajzának felel meg, minden angol ember geográfiai adottsága révén: sziget, önmagába zárt én, elszigetelődés. De meglepő éppen azért, mert az angol ember modorával nem egyezik a pletyka és lám, mégis szükség volt egy ilyen társaság megalakítására. — Inkább délen, ahol az emberek fecsegőbbek, indokolt ez a megmozdulás. Mi azonban még mindig a világháború előtti Angliát látjuk, mintha ott nem devalválódott volna le az erkölcsi értékek. A világháború utáni Anglia azonban megromlott, és a legjobb társaságokban is esett a hagyományos „gentlemanlike” viselkedés. Gondoljunk csak Galsworthy egyik Forsyte regényére. Az ezüst kanárra, ahol Fleut egyik estélyén megszólal egy lady és viszont is ebből egy egész kötetre terjedő bonyodalom válik.

A pletyka bizonyára hozzátartozik primitív társadalmak életéhez, de éppen olyan otthonos, sőt még otthonosabb a legdifferenciáltabb társadalmi kaszkok világában. Ahol emberek sokat jönnek össze és nincs mondani valójuk, elkerülhetetlen, hogy ne beszéljenek meg egy harmadikat, ne képezzék el a környezetüket jólértesültségükkel, akár van annak valami alapja, akár nincs. A pletykát általában véve ártatlan mestersegnek tartják. „Azután ne mondjon rosszat rólam,” bucsuzik el a látogató az ott maradt társaságtól és a bucsuzkodásnak ez a módja immár: közhely, illusztrálva az a tény, hogy a legtöbb ember szármal azzal, hogy a hátmögött pletykálni fognak róla.

De a pletyka nemcsak olyan enyhe valami, mint a nátha, veszedelmes is lehet, mint a spanyol-influenza, rák, vagy tuberkulózis, nemzetközileg kell védekeznie ellene, mert sokszor annak nyitja meg a kaput, mint ezeknek a betegségeknek.

Annál, hogy valaki csak rosszat mond, csupán egyet látok elviselhetlenebbnek, ha valaki csak jórt mond. Aki nemcsak irasmitól, a figurámtól, a szinemtől, a korpulenciámtól van elragadtatva, de a nyakkendőmtől is. Ennek a fecsegőnek én vagyok a tökéletesség maga, a tökéletesség klasszikus értelmezésben. Ugyanakkor egy másik, egy harmadik ember is egyformán „tökéletes”, úgy hogy felteszem a kérdést (hiu ember lételemre), hogyha az a másik is tökéletes, akkor mi

A „Bars” rádió műsora

Vasárnap, szeptember 29.

BRATISLAVA. 17.55 „Racionalizmus és szindikalizmus” előadás. 18.10 „Ludas Matyi” hangjáték. 22.20 Hírek.

BUDAPEST. 9.15 Hírek. 10 R. k. mise. 11.15 Evang. istentisztelet. 12.30 Kamarazene. 13.20 Világhíradó. 14 Gramofon. 15 Földművelésügyi előadás. 15.50 Horváth cigizk. 16.30 Előadás. 17 Bertha szalonok. 18 Rádiótársorsjáték húzása. 19 Lantos Ferenc tárogatózik. 19.20 Elbeszélés. 19.50 Énekhang. 20.25 Sporteremények. 20.40 Operaházi zik. 22.10 Erőss—Sovinyerki jazz-zk. 23.15 Farkas cigizk.

PRAHA. 7.30 Fürdőzök. 9.10 Zongorahang. 17.45 Gramofon. 20 Filharmonikusok hangv. 22.30 Jazz.

WIEN. 11.45 Kamarazene. 12.55 Zene. 15.40 Zongorahang. 17.45 Rádiózik. 22.20 Zongorahang. 23.15 Tarka est. 24 Cigányzene Budapestről.

Hétfő, szeptember 30.

BRATISLAVA. 10.10, 13.45 Hírek. 17.40 „Szlovák alakok a szlovenskóli magyar irodalomban” előadás. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 12.05 Hangv. 13 Weidinger szalonok. 16.10 Diákfelőla. 16 Előadás. 17.30 Szimfonikus zik. 18 Rádiótársorsjáték húzása. 19 Téli cigizk. 20 „Bakteriálisválasztás” vigjáték 1 felv., „A primadonna” jelenet. 21.20 Orgonahangv. 22.10 Gramofon. 23.10 Kertész jazz-zk.

PRAHA. 15, 17.25 Gramofon. 17.40 Csemlálóhangv. 18.25 Dalok. 21.30 Vonóshatos. 22.15 Zene.

WIEN. 11.30, 12.20, 14 Gramofon. 16.05 Énekhangv. 17.40 Filmezene. 20 Tarka dalos és népzene est. 21 Dalok. 22.10 Rádiózik. 23.45 Jazz.

Kedd, október 1.

BRATISLAVA. 8.30 Iskoláróladió. 10.10, 13.40 Hírek. 17.40 „Abesszini az a világpolitika jelentősége” előadás. 17.50 Zongorahangv. 18.10 Munkásnegyedőra. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 12.05 Rác cigizk. 13.30 Gramofon. 16.10 Asszonyok tanácsadója. 16 Előadás. 17.30 Lonsonzik szalonok. 18 Rádiótársorsjáték húzása. 19 Vig György szonofonozik. 19.30 Operaház előadása „Farsangi lakodalmom” vígopera 3 felv. 22.55 Lakatos cigizk. 23.10 Franciányelvű előadás.

PRAHA. 16.10 Fok-zk. 17.20, 22.55 Gramofon. 19.30 Katona fúvószenekar.

WIEN. 12 Zene. 14 Gramofon. 15.20 Népdalok. 16.05 Gramofon. 17.30 Zongorahangv. 20 Rádiózik. 22.10 Vonósötös. 23.20 Táncczene.

Szerda, október 2.

BRATISLAVA. 10.10, 13.45 Hírek. 18.15 Aktuális sportzsemlé. 22.15 Hírek.

BUDAPEST. 12.05 Hegedűjáték. 13.30 Szóló-négyes. 16.10 Diákfelőla. 17 Sárközi cigizk. 18 Előadás. 18.30 Énekhangv. 19 „Ki lesz a nyertes?” vidám hangkép a rádiótársorsjáték főnyereményének húzása alkalmából. 20.45 Bpesti Hangv. Zenekar. Utána Gramofon. 23 Pityó jazz-zk.

PRAHA. 17.40, 18.55 Gramofon. 20.45 Bolgár kardalok. 21.10 Rádiózik.

WIEN. 12 Zene. 14 Gramofon. 16.05 Hangv. 20.05 Hangv. 21.50 Rádiózik. 23.45 Táncczene.

Csütörtök, október 3.

BRATISLAVA. 10.10 Hírek. 17.50 Dalok. 18.45 Közgazdasági negyedőra. 22.25 Hírek.

BUDAPEST. 12.05 Szalonzene. 13.45 Hárfahangv. 16.10 Mese. 17 Gazdasági előadás. 17.30 A távol Kelet muzsikája hanglemezek. 17.55 Feja Géza előadás. 18.30 Zongorahangv. 19.10 Csevegés. 20.15 Küllői negyedőra. 20.30 Hangverseny zik. 22.15 Magyar cigizk. 23.10 Hanglemezek.

PRAHA. 17.45 Német óra. 18.45 Gramofon. 19.30 Énekhang. 20 Hangv. Londonból. 22.25—23 Szalonzene.

WIEN. 12. Szórakoztató zene. 17.40 Énekhangv. 19.20 Tarka tízperc. 19.30 Rádiózenekar. 21 Vidám Landsknecht-dolgok. 22.10 Bärzene. 13.15 Táncczik.

Péntek, október 4.

BRATISLAVA. 10.10, 13.40 Hírek. 15 Rádió-zk. 17 Gramofon. 17.50 Magyar felolvasás. 22.30 Hírek.

BUDAPEST. 12.05 Magyar nóták zongorán. 13 Postás zik. 16.10 Diákfelőla. 17 Előadás. 17.30 Gordonkahangv. 18.10 Gramofon. 18.55 Párbeszéd a Ditról-korszakról. 19.30 Hegyek alján, zenedráma. 22.16 Bura cigizk. 23.15 Bachmann szalonötös.

PRAHA. 17.05 Hárfanégyes. 17.40 Gramofon. 19.30 Othello, opera. 22.30 Gramofon.

WIEN. 12 Könnyű zene. 14 Gramofon. 17.30 Zongorahangv. 19.25 Giokonda, opera. 23.15 Könnyű zene. 24—1 Cigányzene Budapestről.

Szombat, október 5.

BRATISLAVA. 10.10 Hírek. 18.40 Gramofon. 19.15 Mauder-négyes. 22.15 Hírek. 22.30 Zene.

BUDAPEST. 12.05 Szervánszky szalonok. 13.40 Ének zongorakísérettel. 15. Magyar—lengyel kézilabda mérkőzés közz. 16.10 Mese. 17. Filmcsevegés. 17.30 Zongorahangv. 18.40 Vidák cigizk. 20.05 Három kislány, daljáték. 23 Táncclemezek.

PRAHA. 16.10 Fúvós zene. 17.55 A prágai Német Színház bemutatkozója. 18.45 Gramofon. 19.15 Népdalok. 22.10 Gramofon.

WIEN. 12 Gramofon. 14 Hegedűhangv. 15.20 Mandolinzene. 18.10 Gondtűző felőla. 19.30 A hollandi menyecske, operett. 23.05 Fúvószene.

VALUTAÁRFOLYAMOK

Bármegyei Népbank Levélc, jelentés

	szep.	szep.
	21-én	28-án
100 pengő	—	490.—
100 osztrák schilling	—	461.50
1 angol font	—	465.—
1 amerikai dollár	—	130.—
1 svájci frank	—	24.40
100 francia frank	—	790.—
100 líra	—	160.25
100 német márka	—	165.—
100 dinár	—	177.50
100 lei	—	760.—
	—	58.25
	—	58.30
	—	14.10

Kohary utca 14. szám alatt 2 szobás lakás, mellékhelyiségekkel kiadó. 994

Kiadó utcai szoba, Újtelep VII. utca 4. 1029

vagyok én voltaképen? A „Padlockba“ talán belépnek, de egy olyan társaságba, amely elhatározza, hogy csak jót mond embertársairól — soha!

A magyar temperamentumnak az igazmondás felel meg. Megmondani: „magyarán“. Nevének nevezni a gyermeket. Még akkor is, ha „beverik érte a fejét“. Szóval: megmondani az igazat de csak úgy és akkor, ha azzal rosszat nem cselekszem, ha bajt nem okozok senkinek. Ostoba ember az, aki mindig megmondja az igazat, aki anélkül, hogy bármit elérne vele, szétrombolja az illúziókat, megtépázza az álmatok, kipenderíti az embert nyugodt közérzéséből. De néha elkerülhetetlen énnem is, hogy meg ne mondjam az igazat (különben én érezném rosszul magamat), amint elkerülhetetlen annak az illetőnek is, mert hi megmondom neki az igazat, akkor jót teszsek vele, a javát szolgálom. Ezért mondom, hogy csak „talán“ lépnék be abba a Padlockba, ahol nem illik egy életlen keresztül semmi rosszat se mondani.

Az angol temperamentum más, mint a miénk, akikben nemcsak valami keleti van, de valami déli is. Igaz, nagyon sok esetben az emberek nem azért viselkednek úgy, ahogy, mert a temperamentumuk olyan, de mert a temperamentumuk milyenségét a környezet, az életfeltételek diktálják.

Éppen most olvasok egy Görögországról szóló tárcát, amelynek az a mottója, hogy a görög ember menekül a négy falból, mindig a szabadban szeret élni. Az angol ember ellenben befelé él és innen a büszke mondas: „Az én házam, az én várom.“ Ha az ember nincs otthon, sem a maga, sem a más „otthon“-ában, bár nem olyan rezervált, több szabadságot enged meg magának. Gondom: ezért fecsegőbbek a déliek, nem pedig azért, mert egyéniségükből folyik. Ha az angoloknál az „angol“ élet olyan volna, mint a „hellén“ élet, akkor az angol ember is épp annyit fecsegné, mint a hellén ember. De az angol ember nem a természet gyermeke, hanem a nevelés gyermeke. Made in Eton Cour Cambridge. E nevelés eredményeképpen az angol ember mindig fegyelmezett, mindig tudja, mit kell csinálnai. Tudja, hogy mikor kell felvenni a smokingot és mikor nem. The right man of the right place — hogy még egy jellemző angol közmondást idézzünk.

Igy van ez a szavaival is. Kedvenc szava a „Respectable“, ehhez is tartja magát az élet minden vonatkozásában. Mifélelénk külön baj, külön gond például, hogy hogyan ültesse egymás mellé az asztalhoz a háziasszony vendégeit. Fél szegényke, hogy egyik nem less a másikhoz respectable. De Angliában nyugodtan odaültetheted a canterburi érseket egy primaballerina mellé, vagy a walesi herceget Cook m-lé, a kommunista vezér mellé, megértik egymást, jól érzik magukat egymás között. — ha mindjárt egy világ is választja el őket. Az angol ember sohasem udvariatlan. Igaz, az angol ember sohasem udvarias. Legáltalában is a mi, kissé orientalista érte mezsünk szerint. Schmitz német író, az angol társadalomról írva, felhagy egy esetet. Egy angol hölgytól egy gyerekkocsit és a gyerekkocsi bealéka a kerítésrácokra. Kinlódik vele, nem tudja ki hazni a kerekelt, messziről két jó megtermet angol ember nézi, de nem szól bele. Mire mi erre azt mondanók: „Parasztok, nem siettek egy hölgynek segítségére.“ De, hogy tovább folytassam, a hölgy magához inti a két embert és kéri, hogy segítsenek neki. Erre mindkettő a legnagyobb udvariassággal és előzékenységgel teszi meg a szolgálatot. Az angol ember úgyis annyira érzi, hogy nincs neki joga beleavatkozni a mások dolgába mindaddig, míg erre engedelmet nem kap, hogy még ezt a ki: önként adódó emberbaráti szivességet sem meri megtenni, amíg a hölgy utasítást nem ad.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

Születések. Ocsiai János Bacskádi Ilona fia Ferenc. — Virág Margit leánya Mária.

Halálozások. Vidráné szül. Benda Julianna 77 éves. — Zachar Imre 37 éves. — Csenger József 35 éves. — Kolják András 19 éves.

Haskótők, sérvkötők, gummiharisnyák, szemüvegek és fotócikek. Ilatszér és háztartási dolgok. Gazdasági és ipari vegyszerek. Sportcikek. Kosmetikai szaktanács ingyen. Szlovenszko legnagyobb raktára PICK ENDRE drogeria.

S P O R T

Rovatvezető: Boros Béla

LTE—Zselizi S. C. 5:0 (3:0) bíró: Burkó. Kis-számu közönség előtt a következő csapattal állt fel az LTE: Dubetz — Ujváry, Matulányi, (Svarala) — Mészáros, Horváth, Vizi — Tóth, Németh, Dóczy, Nemcsok, Dokupil. Az LTE ismét jól játszott és könnyen érte el a nagy gólarányu győzelmet. Hogy több gól nem volt, az a csatársor lelkes szárad, amely meglegedett ezzel az eredménnyel is és nem törekedett góllövése. A gólokat Németh 2, Tóth 2 és Dokupil lötték. A csapat jó formában lendült és minden remény meg van arra, hogy a katonasághoz bevonulók nélkül is meg fogja tudni tartani ezt a formáját és vele együtt a bajnokságban eddig elért szép helyezést. —rthetetlen, hogy az igen jó és a futballnak kedvező időjárás ellenére is, olyan kis látogatottság volt a pályán, ami lehetetlenül teszi azt, hogy az LTE vezetősége súlyos anyagi áldozatokkal, jobb csapatokat tudjon lekötöni. A vezetőség valóban elvárhatja, hogy melánnyolják a csapat átszervezésére irányuló törekvéseit és megfelelő nagy számban látogassa a sportközönség a mérkőzéseket.

Szabók F. C.—LTE 11 2:1 (1:0). LTE tartaléksapata a vereséget megérdemelte, mert elbizakodottan játszott. A Szabók jól és lelkesen küzdöttek.

LTE Ifjúsági— S. K. Levice Ifjúsági 6:1 (3:1). Az LTE ifjúsági csapata lelkes játékával könnyen győzött. Góllövők: Hengertner 3, Horváth, Magyar es egy góll.

Verebélyi járási ifjúsággondozó S. C.—S. K. Levice 3:2 (2:1). S. K. Levice első bajnoki mérkőzése vereséggel végződött, ámbár a mutatott játékkal ezt nem érdemelte meg, mert jobb volt, mint ellenfele. Legjobb játékos Belik volt. Góllövők Fegli és Wetzler.

Ma az LTE a legteljesebb divíziós felállítású Ligeti Sport Club csapata ellen játszik. Ligetit nem kell bemutatnunk Léván, hosszú éveken keresztül állandóan meg tudta szerezni a magyar bajnokságot és most is mindig jó helyezést, illetve jó eredményeket ér el a divíziós bajnokságban. Tektintve, hogy Martinovics büntetést a déli kerület választómánya egy hétre szállította le, így az LTE a legerősebb felállításban veszi fel a küzdelmet. Ezen a mérkőzésen fognak a lévai sportközönségtől elbucsnai a katonasághoz bevonuló Martinovics, Ujváry és Vizi játékosok, akikről ezuton vesznük búcsút és bizunk benne, hogy messze idegenben is mindig szívesen fognak visszagondolni az LTE-re, a lévai futball sportra és hogy szolgálai helyükön is a futball lelkes barátai maradnak.

Az LTE tenisz szakosztálya f. hó 22-én látta vendégül Aranyosmarót teniszcsapatát s 10:3 arányban győzött. Részletes eredmények: (Az LTE játékosai elől). Férfi egyes. 1. Feldmár—Ozabal 6:1, 4:6, 4:6, 2. Schwitzer—Lányi 6:1, 1:6, 6:3, 3. Turay—Kertész 6:1, 6:1, 4. Kádár—Kálmár 10:8, 6:4, 5. dr. Balog—Paule 3:6, 6:4, 6:1. Női egyes. 1. Maloyerné—Rummlerová 6:3, 6:3, 2. Blumenfeldné—Grünwaldová 7:5, 6:3, 3. Tóth Piroška—Simková 6:4, 6:1. Férfi páros. 1. Feldmár, Kádár—Lányi, Ozabal 3:6, 1:4 scr., 2. Schwitzer, Turay—Benek, Weiner 6:2, 6:2. 3. dr. Balog, Trebits—Paule, Kertész 4:6, 6:4, 4:6. Vegyes páros. 1. Turay, Maloyerné—Benek, Grünwaldová 6:2, 6:3, 2. Schwitzer, Tóth Piroška—Weiner, Simková 6:0, 6:2. Egy férfi egyest és egy vegyes párost nem játszották le.

S. K. Levice ma Komáromban játssza le a esedékes bajnoki mérkőzést.

A Juventus házavátása. Vasárnap ünnepélyes keretek közt avatták fel Léván a város legifjabb sportgyületemének most épült otthonát. A Juventus klubháza a Lévai Iparos Olvasókör székházával kapcsolatos, annak az udvarában épült. Diszközgyűlés keretében történt a felavatás, melyen a lévai egyesületek is képviselték magukat. A diszközgyűlésen dr. Strasser Elemér, a Juventus elnöke ismertette az egyesület egyéves fennállásának eredményes működését, majd az üdvözlő beszédek hangzottak el az egyesület kiküldöttek részéről. (Ekkor tűnt csak ki igazán, hogy a lévai sport mennyire szét van forgácsolva. De némi biztatást nyújt az, hogy az együttműködési kívánságoknak is hangot adtak.) A diszközgyűlés egyhangulag elhatározta, hogy a 25,000 koronás építkezéshez, amelyen a tagok maguk is közreműködtek kezük munkájával, minden egyleti tag külön 5 Ké építési segélyt fog fizetni. Délután különféle sportversenyek voltak, este pedig táncmulatság rekesztette be az ünnepélyes házavátást.

A Juventus asztalitenisz versenynél a következő eredményeket érték el. Ifjúsági 1. Steiner (M), 2. Várady (J), 3. Hammermüller (M). Női egyesben 1. Blumenfeld Rózi (M), 2. Kovácsné Ersekújvári, 3. Nemes Kató (M). A férfi párosban 1. Bartl Kólorossz (J), 2. Rejsmann Bernfeld Ersekújvár, 3. Kovács Hermann Ersekújvár. — A sakkversenyben Hošč vezet 6 ponttal Mészáros és Dubovszky előtt. Jászotban 1. Lovass Sári, 2. Madarász Ida, 3. Pálly Jánosné, a férfi egyesben 1. Rajcsányi, 2. Kirchnerberger, 3. Dubovszky.

◀ APRÓ HIRDETÉSEK ▶

Hirdetésekre való levélbeli érdeklődésekhez kérünk válasza szolgáló levelezőlapot csatolni

Ingyen lakás kapható megfelelő házi teendők elvégzése ellenében gyermektelen házaspárnak vagy magányos nőnek. Cim a kiadóban.

Gyermekbunda fehér muffal olcsón eladó. Szentháromság-tér 2.

Kétszobás, négyszobás lakások azonnal és háromszobás lakás mellékhelyiségekkel nov. 1-től kiadó, mind a három lakás a belvárosban. Cim a kiadóban.

Két szoba kiadó Pályaúdváros 4. 960

Egy nagy ház eladó a Dohányb. beváltó és az Újmajor mögötti telkeken. További érdeklődés, Csépregi utca 5. szám alatt. 988

Komensky utca 5. számú ház eladó. Bővebbet KASZANICZKYÉKNÁL. 991

Ház modern, két szobás, nagyon komforttall eladó. Kasznárság mellett. Érdeklődés Jókai utca 31. alatt. 1002

Ügynök bevezetett, legjobb híreket őryvendő, likör és szeszesitalok gyára keres megbízható és ügyes ügynököt. Kimerítő ajánlatos, „Tudok eladni“ jellege alatt, ezen lap kiadóhivatalához. 1014

Eladó egy jókarban lévő szőlőbuda. Bővebbet HRUSKA vendégő Kána. 1016

Eladó ház, mely áll szoba, konyha, szpennizből, esetleg bérbeadó nov. 1-től Ujtelep XII u. 18. Érdeklődni lehet BELLA JÁNOS Házváltja u. 11. 1017

Butorozott szoba, konyhával kiadó Keresők u. 23. 1018

Vennék egy jókarban lévő használt íróasztalt. ADLER FERENC, „Slovenka“. 1019

Butorozott szoba étkezéssel vagy anélkül, azonnal kiadó Ladányi utca 35. HULLEYNÉL. 1020

Szőlő Léván, közepőlévai dűlőben eladó. Bővebb felvilágosítást ad az adással megbízott Dr. VILČEK FERENC ügyvéd, Léván. 1022

Földek bérbeadók. Érdessőlndi lehet: HUBAC JÓZSEF vasutasnál, -llomás mellett 8. sz. 1023

Emeleti és földszinti lakások belvárosban kiadók. Boros piuce Bati uton eladó. Cim a kiadóban. 1026

Bérbeadó vendégő vagy lakóháznak nagy gyűnőcsőskerttel pinccelk sopával bíró ház Koháry utca 48 sz. alatt Felvilágosítások Werthsimer fűrésztelepen. 1024

Lakás kiadó November 1. Barsi u. 10. 1027

Prima árpadara kapható WEISZ Adolf cégnél Lvice. 1028

Nagy András

gőzmalma Nagysalló-Tekovské Sareluhy. Fióküzletek és liszteszerelvények. Levice, Mártonfi utca 1. (Józsefcsek féle ház) Bese, Csúz, Udvard. Csere-eladás nagyban és kicsinyben. Kérem a b. közönség szives pártfogását.

A nagyérdemű hölgyközönség szíves tudomására adom, hogy Coudenrove Kalergi világhírű LALAGHÉ készítményeinek kozmetikusnője október hó 8. és 9-én drogeriámban ingyenes kozmetikai bemutatót tart egyéni arc-analízis és arcápolási szaktanácsokkal. Előjegyzéseket elfogad

Ph. Mr. Preisich drogéria

a LALAGHÉ készítmények egyedüli depotja. Levice, Malommal szemben

APOLLO HANGOS MOZGÓ

Szeptember 29-én, vasárnap délután 2 és 4 óraor népelőadás! Bemutató! Izgalmas detektív film, megrendítő jelenetekkel, monumentális kiállítással

Véres trapézon

Főszereplők: ADOLF MENJOU, Greta Nissen, H. Holmann, Nephelyárak

Szeptember 29-én, vasárnap este 6 és 9 óraor szenzációs bemutató! A hangosfilm legkedvesebb szereplői elszórakoztatják Önt szellemes humorral, vigszággal és adomákkal ebben a gyönyörű vigjátékban.

Helyet az öregeknek

Főszerepekben: BÁRSONY RÓZSI, Szöke Szakáll, Verebes Ernő, Halmay Tibor, Erdélyi Mici, Dénes György és Huszár Puffy. — Vég nélküli kacagás, — elsőrendű táncok, — kitünő zene!

Szeptember 30-án és október 1-én, hétfőn és kedden este 9 óraor

DOLLY HAAS,

az ünnepeit művésznő legjobb szerepe

A kis csalónő

További szereplők: Betty Aman, Harald Paulsen, Otto Wallburg, Theo Lingén, H. Junkermann, Szerdai Julia. Erőkes történet, humor és kacagás végig. — Előjáték!

Október 2 és 3-án, szerdán és csütörtökön este 9 óraor az idény megjelölt bemutatója! Max Dreyers színpadi darabja „Érettségi” nyomán készült film

A serdülő ifjuság

Főszerepekben: Peter Voss, Hertha Thiele, Paul Henkels. — Gyönyörű, vig és gondatlan diákelet. — Hangos híradó.

Október 4, 5, 6-án, pénteken, szombaton és vasárnap nagy fantasztikus film H. G. Wels világhírű író műve alapján

A láthatatlan ember

A film érdekfeszítő tartalmával és magas technikai kivitelével világsikert ért el. — Főszerepekben: Gloria Stuart, Claude Rains, V. Harrigan. — Híradó

DIENES ADORJÁN:

A regelő romok

című 509 oldalas munka, a szlovenszói várak pompás leírását foglalja magában.

Ára kötvé KÉ 40.

Kapható: Nyitrai és Társánál, Léván.

Megvételre kereseK

Nyitra — Ipoly — Garam mentén 3—4 kat. hoid altalajvizmentes

gyümölcs- és konyhakertészetre

alkalmas betelepítetlen területet, lehet délnyugati vagy nyugati lejtővel is. Ajánlatok az eladási ár és a terület részletes ismertetésével adandók meg. — Cim a kiad hivatalban.

Kályhák! Kályhák!

ELVALLALOM: Cserépkályhák, takaréktűzhelyek felépítését, ugyszintén kályhák átrakását, tisztítását és vaskályhák samotkozását szakszérien és jutányos áron. — Uj cserépkályhák állandóan rakárton. — A n. é. közönség pártfogását kéri

RICHTER BÉLA

kályhás LEVICE, Kopai utca 10.

Ha megbízható kerékpárt akar, vásároljon csakis szaküzletben!

Varrógépek, gramofonok és lemezek nagy választékban!

Halászati és vadászati cikkek!

Baroska J.

mechanikus és puskaművész
Levice

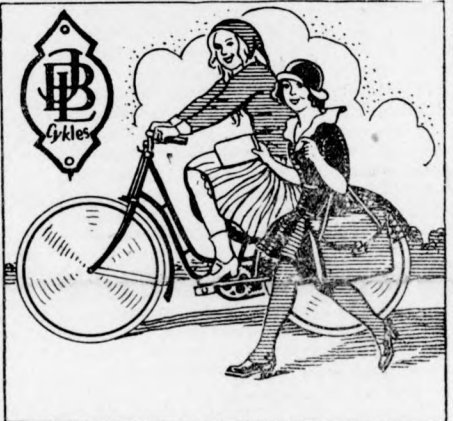
Telefon szám: 130.

BURGONYÁT

házhöz szállítok
100 kg őszirózsza 45.— Ké
100 kg juniperle 50.— Ké
nagyobb vételnél
árendemvény!

ÉLŐ DUNAI HAL

tükör és pikkelyes ponty
állandóan kapható
ROSENBERG-cégnél
SZEPESSY UTCA 1.



„JAWA” motorkerékpárok!

Az uj 220 Voltos villamos áram

bekapcsolása a legjobb alkalom elsőrendű, modern hálózati TELEFUNKEN, SCHAUB, TUNGSRAM stb.

RADIO KÉSZÜLÉKEK

vásárlására és a régi telepes készülékek kicserélésére!!! Az egyenáramú készüléket gaöntálan kifogástalanul működő egyenirányító hozzákapcsolásával továbbra is használhatóvá tesszük. Egyenáramú anódpótlókat cseréljük váltóáramúra! — Villamos vasalók, főzőedények és egyéb villamos fűtőtesteket átcsereéljük. — 220 voltos izzólámpák. — Forduljon bizalommal a legrégebb radio szaküzlethez

RADIO CENTRAL - KERN TESTVÉREK

fiúszér és vasáruházához

LÉVÁN.

1881. Alapított 1881.

Nagy raktár műszaki, elektrotechnikai, fényképszeti és sport-cikkekben, gramofonokban és gr. lemezekben. Lakásába barátos melegeit varázsol, főzésnél rendkívül takarékos a „Brucior” petroleumgáz takaréktűzhely!

AZ ORIENT MOZGÓ MŰSORAI

MA, vasárnap d. u. 2 és 4 óraor néphelyárak! Premier! Szenzációs cowboy dráma!

VADNYUGAT CSILLAGAI

RICHARD ARLEN
és MARY BRIAN

ELŐJÁTÉK!!

MA este 9,6 és 9,9 óraor és HORNAP este 9 óraor OROSZ NAGYFILM!!

PÉTERVÁRI ÉJSZAKÁK

DOSTOJEVSKY hatalmas regénye filmen PARAMOUNT HIRADÓ!

Okt. 1.-2. Kedden és szerdán 9,9 óraor vigjátékságer!

Ne bosszantsátok nagypapát

Főszereplő
VLASTA
BURIÁN

Paramount híradó

Október 4, 5 és 6. péntektől vasárnapig

A népszerű
PAUL KEMP
legjobb szerepe:

Charley nénje

(A gráci nagynéni)